

I

(Legislatívne akty)

NARIADENIA

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ, Euratom) 2022/2434

zo 6. decembra 2022,

ktorým sa mení nariadenie (EÚ, Euratom) 2018/1046, pokiaľ ide o stanovenie diverzifikovanej stratégie financovania ako všeobecnej metódy vypožičiavania si prostriedkov

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 322 ods. 1,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, a najmä na jej článok 106a,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Dvora audítorov ⁽¹⁾,konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽²⁾,

keďže:

- (1) V článku 220 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 ⁽³⁾ (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“) sa stanovuje, že Komisia sa v príslušnom základnom akte splnomocní požičať si v mene Únie alebo Euratomu prostriedky, aby následne príslušné sumy poskytla vo forme úveru prijímateľským členským štátom alebo tretím krajinám za podmienok, ktoré sa vzťahujú na vypožičané prostriedky. V tejto súvislosti sú peňažné toky medzi vypožičanými finančnými prostriedkami a úvermi vzájomne vyrovnané. To znamená, že Únia musí vykonávať trhové operácie na základe potrieb v oblasti úhrad pre každý konkrétny prípad poskytovania úverov, čo obmedzuje možnosť koherentne plánovať rôzne operácie vypožičiavania si prostriedkov a zvoliť takú štruktúru splatnosti, ktorá bude optimálna vzhľadom na náklady.
- (2) Financovanie jednotlivých programov finančnej pomoci prostredníctvom samostatných metód financovania vytvára náklady a zložitosť, keďže rôzne programy finančnej pomoci súťažias o obmedzený počet možností financovania. Dochádza k fragmentácii ponuky dlhových cenných papierov Únie a znižuje sa likvidita a záujem investorov o samostatné programy, hoci všetky dlhové cenné papiere Únie majú rovnakú a vysokú úverovú bonitu. Finančná pomoc by sa preto mala organizovať podľa jednotnej metódy financovania, čo zvyšuje likviditu dlhopisov Únie a atraktivnosť a nákladovú efektívnosť emisie dlhopisov Únie.

⁽¹⁾ Stanovisko z 22. novembra 2022 (zatiaľ neuvverejnené v úradnom vestníku).

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 24. novembra 2022 (zatiaľ neuvverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady zo 6. decembra 2022.

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

- (3) Táto potreba jednotnej metódy financovania sa zdôrazňuje najmä v kontexte finančnej podpory pre Ukrajinu vzhľadom na jej naliehavé potreby financovania. Nedávne skúsenosti s potrebami financovania pre Ukrajinu poukázali na nevýhody fragmentovaného prístupu k organizácii dlhu Únie. Aby sa posilnila pozícia Únie ako emitenta dlhopisov denominovaných v eurách, je mimoriadne dôležité, aby sa všetky nové emisie organizovali prostredníctvom jednotnej metódy financovania.
- (4) Model jednotnej metódy financovania a väčšina prvkov infraštruktúry potrebnej na jej implementáciu už boli stanovené vo forme diverzifikovanej stratégie financovania podľa rozhodnutia Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053 ⁽⁴⁾. Uvedená stratégia umožnila úspešnú mobilizáciu finančných prostriedkov na granty a úvery podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 ⁽⁵⁾ a na celý rad ďalších programov Únie uvedených v nariadení Rady (EÚ) 2020/2094 ⁽⁶⁾. Vzhľadom na očakávanú zložitosť operácií potrebných na uspokojenie naliehavých potrieb financovania Ukrajiny a na predvídanie možných budúcich operácií vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov je vhodné stanoviť diverzifikovanú stratégiu financovania ako jednotnú metódu financovania na vykonávanie operácií vypožičiavania si prostriedkov.
- (5) Využívanie diverzifikovanej stratégie financovania by malo umožniť pružné vykonávanie programu financovania pri plnom dodržiavaní zásad rozpočtovej neutrality a rozpočtovej rovnováhy, ako sa stanovuje v článku 310 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“). Náklady programu financovania by mali v plnej miere znášať prijímatelia na základe jednotnej metodiky alokácie nákladov, ktorou sa zabezpečí transparentné a proporcionálne rozdelenie nákladov. Povinnosť splácania by mali mať prijímatelia finančnej pomoci v súlade s článkom 220 ods. 5 písm. e) nariadenia o rozpočtových pravidlách.
- (6) Vykonávanie diverzifikovanej stratégie financovania by si vyžadovalo, aby sa pri všetkých programoch vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov, ktoré ju využívajú, dodržiaval jednotný súbor pravidiel. Tieto pravidlá by sa preto mali doplniť do horizontálnych rozpočtových pravidiel stanovených v nariadení o rozpočtových pravidlách, ktoré Európsky parlament a Rada prijali na základe článku 322 ZFEÚ.
- (7) Diverzifikovaná stratégia financovania by mala Komisii poskytnúť väčšiu flexibilitu, pokiaľ ide o načasovanie a splatnosť jednotlivých transakcií financovania, a umožniť pravidelné a stabilné vyplácanie prostriedkov rôznym prijímateľským krajinám. Takáto stratégia by mala byť založená na združovaní nástrojov financovania. Tým by sa Komisii poskytla flexibilita, aby mohla platby prijímateľom organizovať nezávisle od trhových podmienok v čase vyplácania, a zároveň by sa znížilo riziko, že Komisia bude musieť získavať pevne stanovené sumy za nestálych alebo nepriaznivých podmienok.
- (8) Udelenie takejto flexibility Komisii by si vyžadovalo zavedenie spoločného fondu likvidity. Takáto centralizovaná funkcia likvidity by zvýšila odolnosť kapacity financovania, ktorú Únia má a ktorá by tak bola schopná odolávať dočasným nesúladam medzi všetkými kladnými a zápornými peňažnými tokmi na základe spoľahlivej kapacity prognózovania likvidity.
- (9) Komisia by mala vykonať všetky potrebné transakcie zamerané na pravidelnú prítomnosť na kapitálovom trhu, dosiahnutie čo najlepších nákladov na financovanie a uľahčenie transakcií s dlhovými cennými papiermi Únie a Euratomu.
- (10) V dôsledku rozšírenia diverzifikovanej stratégie financovania na širšiu škálu programov je preto vhodné, aby Komisia stanovila potrebné opatrenia na jej vykonávanie. Tieto opatrenia by mali zahŕňať rámec riadenia, postupy riadenia rizík a metodiku alokácie nákladov, ktorá by mala byť v súlade s článkom 220 ods. 5 písm. e) nariadenia o rozpočtových pravidlách. Aby sa zaisťovala transparentnosť, Komisia by mala pravidelne a komplexne informovať Európsky parlament a Radu o všetkých aspektoch svojej stratégie vypožičiavania si prostriedkov a riadenia dlhu.
- (11) Nariadenie o rozpočtových pravidlách by sa preto malo zmeniť.

⁽⁴⁾ Rozhodnutie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053 zo 14. decembra 2020 o systéme vlastných zdrojov Európskej únie a o zrušení rozhodnutia 2014/335/EÚ, Euratom (Ú. v. EÚ L 424, 15.12.2020, s. 1).

⁽⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

⁽⁶⁾ Nariadenie Rady (EÚ) 2020/2094 zo 14. decembra 2020, ktorým sa zriaďuje Nástroj Európskej únie na obnovu s cieľom podporiť obnovu po kríze COVID-19 (Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 23).

- (12) V záujme právnej istoty a jasnosti, pokiaľ ide o už poskytnutú finančnú pomoc a finančnú pomoc podľa nariadenia, ktorým sa zriaďuje nástroj na poskytovanie podpory Ukrajine na rok 2023 (makrofinančná pomoc +) (⁽⁷⁾), by sa toto nariadenie malo uplatňovať len na programy finančnej pomoci, ktorej základné akty nadobúdajú účinnosť 9. novembra 2022 alebo neskôr.
- (13) Vzhľadom na naliehavosť spôsobenú výnimočnými okolnosťami v dôsledku nevyprovokovanej a neodôvodnenej útočnej vojny Ruska voči Ukrajine sa považuje za vhodné uplatniť výnimku z osemťždňovej lehoty stanovenej v článku 4 Protokolu č. 1 o úlohe národných parlamentov v Európskej únii, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii, ZFEÚ a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.
- (14) Vzhľadom na situáciu na Ukrajine by toto nariadenie malo z dôvodu naliehavosti nadobudnúť účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Nariadenie (EÚ, Euratom) 2018/1046 sa mení takto:

1. V článku 220 sa odseky 2 a 7 vypúšťajú.
2. Vkladá sa tento článok:

„Článok 220a

Diverzifikovaná stratégia financovania

1. Komisia vykonáva diverzifikovanú stratégiu financovania zahŕňajúcu vypožičiavanie si prostriedkov povolené podľa článku 5 ods. 1 rozhodnutia Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053 (*) a s výnimkou riadne odôvodnených prípadov aj operácie vypožičiavania si prostriedkov a riadenia dlhu na financovanie programov finančnej pomoci. Diverzifikovaná stratégia financovania sa vykonáva prostredníctvom všetkých potrebných transakcií zameraných na pravidelnú prítomnosť na kapitálovom trhu, je založená na združovaní nástrojov financovania a využíva spoločný fond likvidity.
2. Na vykonávanie diverzifikovanej stratégie financovania Komisia stanoví potrebné dojednania na riadenie operácií vypožičiavania si prostriedkov. Komisia pravidelne a komplexne informuje Európsky parlament a Radu o všetkých aspektoch svojej stratégie vypožičiavania si prostriedkov a riadenia dlhu.

(*) Rozhodnutie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053 zo 14. decembra 2020 o systéme vlastných zdrojov Európskej únie a o zrušení rozhodnutia 2014/335/EÚ, Euratom (Ú. v. EÚ L 424, 15.12.2020, s. 1).“

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa na programy finančnej pomoci, ktorých základné akty nadobúdajú účinnosť 9. novembra 2022 alebo neskôr.

(⁽⁷⁾) Zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 6. decembra 2022

Za Európsky parlament
predsedníčka
R. METSOLA

Za Radu
predseda
Z. STANJURA
